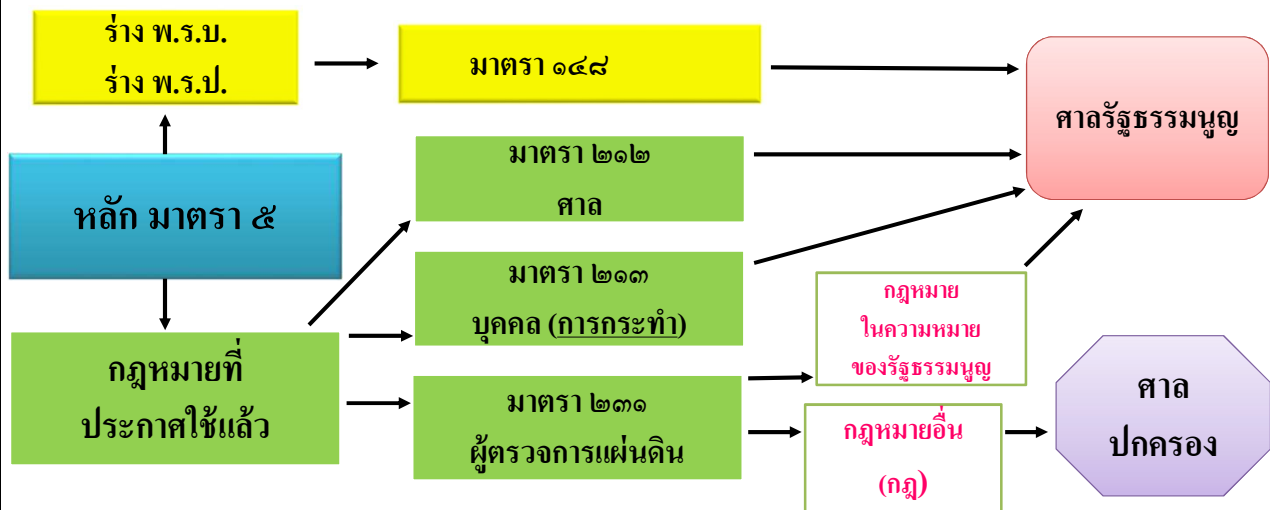

ชุดที่ ๔ การควบคุมการกระทำไม่ให้ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญโดย การยื่นตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญ (มาตรา ๒๑๓)

รศ.ดร.มานิตย์ จุมปา
การบรรยายกฎหมายรัฐธรรมนูญ ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๗๔ (ภาคค่ำ)
วันวันอังคารที่ ๑๗ สิงหาคม พ.ศ.๒๕๖๔ เวลา ๑๙.๐๐-๑๙.๕๐ น.
สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา

แผนผังระบบการควบคุมกฎหมายมิให้ขัดรัฐธรรมนูญ รัฐธรรมนูญ ๗ พ.ศ.๒๕๖๐

3. การควบคุมการกระทำไม่ให้ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญโดยการยื่น ตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญ

การควบคุมการกระทำไม่ให้ขัดรัฐธรรมนูญ ยื่นตรง

“มาตรา ๒๑๓ บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อมีคำวินิจฉัยว่า การกระทำนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ”

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ.

๒๕๖๑ (เรียกย่อว่า “พรป.วิ.ศาลรัฐธรรมนูญ”)

“มาตรา ๔๖ บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรง และได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้อันเนื่องจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้น ย่อมมีสิทธิยื่นคำร้องขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยคดีตามมาตรา ๗ (๑๑) ได้ โดยจะต้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพดังกล่าว เว้นแต่การละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้นยังคงมีอยู่ก็ให้ยื่นคำร้องได้ตราบที่การละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้นยังคงมีอยู่ และให้นำความในมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่งและวรรคสอง มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม โดยต้องยื่นคำร้องต่อศาลภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับความเห็นของผู้ตรวจการแผ่นดิน หรือวันที่พ้นกำหนดเวลาที่ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องต่อศาลตามมาตรา ๔๘ วรรคสอง

ต่อ

ภายใต้บังคับมาตรา ๔๖ การยื่นคำร้องตามวรรคหนึ่ง ต้องระบุงการกระทำที่อ้างว่าเป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของตนโดยตรงให้ชัดเจนว่าเป็นการกระทำใดและละเมิดต่อสิทธิหรือเสรีภาพของตนอย่างไร

ในกรณีที่ศาลเห็นว่าคำร้องตามวรรคหนึ่งไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัย ศาลจะไม่รับคำร้องดังกล่าวไว้พิจารณาก็ได้ และถ้าศาลเห็นว่า เป็นกรณีต้องห้ามตามมาตรา ๔๗ ให้ศาลสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา

ต่อ

“มาตรา ๔๗ การใช้สิทธิยื่นคำร้องตามมาตรา ๔๖ ต้องเป็นการกระทำที่เป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพอันเกิดจากการกระทำของหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานซึ่งใช้อำนาจรัฐ และต้องมีใช้เป็นกรณีอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(๑) การกระทำของรัฐบาล

(๒) รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้ว

(๓) กฎหมายบัญญัติขั้นตอนและวิธีการไว้เป็นการเฉพาะ และยังมีได้ดำเนินการตามขั้นตอนหรือวิธีการนั้นครบถ้วน

(๔) เรื่องที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลอื่น หรือเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดแล้ว

(๕) การกระทำของคณะกรรมการตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๙๒

(๖) การกระทำที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม คณะกรรมการตุลาการศาลปกครอง คณะกรรมการตุลาการทหาร รวมถึงการดำเนินการเกี่ยวกับวินัยทหาร”

มาตรา ๔๗ รัฐธรรมนูญ ฉบับที่ ๒๕๖๔

7

ต่อ

“มาตรา ๔๘ ภายใต้บังคับมาตรา ๔๗ ผู้ใดถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้ ถ้าผู้นั้นเห็นว่าถูกละเมิดนั้นเป็นผลจาก**บทบัญญัติแห่งกฎหมาย**ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ให้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน และให้ผู้ตรวจการแผ่นดินพิจารณายื่นคำร้องต่อศาลพร้อมด้วยความเห็นภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำร้องจากผู้ร้อง โดยให้ผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้ร้องทราบภายในสิบวันนับแต่วันที่ครบกำหนดเวลาดังกล่าว

ในกรณีที่ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องตามวรรคหนึ่ง หรือไม่ยื่นคำร้องภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง ผู้ถูกละเมิดมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลได้

ให้นำความในวรรคหนึ่งและวรรคสองมาใช้บังคับแก่กรณีผู้ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพประสงค์จะยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อขอให้ศาลมีคำวินิจฉัยว่าการกระทำนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญด้วยโดยอนุโลม

ให้นำความในมาตรา ๔๖ วรรคสองและวรรคสามมาใช้บังคับแก่การยื่นและการพิจารณาคำร้องตามมาตรา ๔๖ ด้วยโดยอนุโลม”

มาตรา ๔๘ รัฐธรรมนูญ ฉบับที่ ๒๕๖๔

8

กรณีมีการรับคำร้องตามมาตรา ๒๑๓ จนนำไปสู่การมีคำวินิจฉัยของ ศาลรัฐธรรมนูญ เช่น

คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๔/๒๕๖๓

นางสาว ส. เคยเป็นผู้อำนวยการโรงพยาบาลกฤษี และเป็นแพทย์ในเครือข่ายแพทย์อาสา เพื่อยุติการตั้งครม.ทางการแพทย์ตามกฎหมายและข้อบังคับแพทยสภาให้กับวัยรุ่นและสตรีที่ท้องไม่พร้อมและเป็นคณะกรรมการจัดระบบส่งต่อเพื่อยุติการตั้งภรรษาที่ปลอดภัยตามคำสั่งกรมอนามัยที่ ๒๐๗/๒๕๖๐ ถูกเจ้าพนักงานตำรวจจับกุมและกล่าวหาว่ากระทำความผิดฐานทำให้หญิงแก่ถูกโดยหญิงนั้นยินยอมตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๐๒ ทั้งที่แพทย์มีอำนาจกระทำได้ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๐๕ และนำไปสู่การจับกุมและแจ้งข้อหาผู้เข้ารับบริการเพื่อยุติการตั้งครม.ที่ท้องไม่พร้อมตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๐๑ ผู้ร้องจึงกล่าวอ้างว่าประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๐๑ และมาตรา ๓๐๕ มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๗๗

ต่อ

เนื่องจากประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๐๑ บัญญัติถึงโทษแต่เฉพาะหญิงผู้ทำแท้งเป็นสำคัญ ทั้งที่การตั้งครรภ์มิได้เกิดจากการกระทำของหญิงเพียงฝ่ายเดียว ชายซึ่งมีความสัมพันธ์กับหญิงย่อมต้องรับผิดชอบและถูกลงโทษด้วย บทบัญญัติดังกล่าวจึงทำให้ชายและหญิงไม่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายอย่างเท่าเทียมกันตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ นอกจากนี้ หญิงย่อมมีสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกายที่จะกระทำต่อเนื้อตัวร่างกายที่จะกระทำต่อเนื้อตัวร่างกายของตนเองได้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘ สำหรับประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๐๕ เป็นบทบัญญัติที่ไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์และไม่เท่าทันความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีทางการแพทย์ในปัจจุบันที่มุ่งเน้นการใช้อยุติการตั้งครรภ์แทนการใช้หัตถการทางการแพทย์

ต่อ

การที่บทบัญญัติมาตราดังกล่าวมุ่งคุ้มครองเฉพาะการกระทำของแพทย์ โดยไม่ครอบคลุมบุคลากรทางการแพทย์อื่นที่ให้บริการภายใต้การควบคุมของแพทย์ จึงไม่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญมาตรา ๗๗ ที่บัญญัติให้รัฐพึงจัดให้มีกฎหมายเพียงเท่าที่จำเป็น และยกเลิกหรือปรับปรุงกฎหมายที่หมดความจำเป็นหรือไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์หรือที่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือประกอบอาชีพ ทั้งนี้ ผู้ร้องได้เสนอให้มีการแก้ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๐๕ ให้ครอบคลุมผู้ประกอบการวิชาชีพเวชกรรม ผู้อยู่ภายใต้ความควบคุมของผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม และมีข้อยกเว้นให้กระทำได้โดยไม่มี ความผิดหากอายุครรภ์ของหญิงนั้นไม่ถึง ๑๒ สัปดาห์ หรือการตั้งครรภ์มีผลกระทบต่อจิตใจของหญิงนั้น หรือตัวอ่อนในครรภ์มีความพิการหรือมีความเสี่ยงสูงที่จะเป็นโรคทางพันธุกรรม

ต่อ

ผู้ร้องได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาว่า ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๐๑ และมาตรา ๓๐๒ แม้จะปรากฏว่ามีปัญหาในทางปฏิบัติ แต่ยังไม่ถือเป็นปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญที่ผู้ตรวจการแผ่นดินจะเสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ.๒๕๖๐ มาตรา ๒๓ (๑) ได้

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจรับคำร้องนี้ไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ หรือไม่

เห็นว่า การที่เจ้าพนักงานตำรวจดำเนินคดีแก่ผู้ร้องตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๐๒ มีสาเหตุโดยตรงมาจากการที่ผู้ร้องทำให้หญิงแท้งลูกโดยหญิงนั้นยินยอม อันเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๐๑ ผู้ร้องจึงกล่าวอ้างว่าประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๐๑ ที่ประสงค์จะลงโทษแต่เฉพาะหญิงผู้ทำแท้งแต่ฝ่ายเดียว แต่ชายซึ่งมีความสัมพันธ์กับหญิงกลับไม่ต้องรับผิดและถูกลงโทษด้วย จึงไม่เสมอภาคกันในทางกฎหมายตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ และมาตรา ๒๘ และยังคงกล่าวอ้างว่าผู้ร้องไม่ได้รับความคุ้มครองตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๐๕ เนื่องจากไม่ได้รับการยกเว้นการกระทำของนายแพทย์กรณีการใช้สิทธิของหญิงในการยุติการตั้งครรภ์โดยปลอดภัย บทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวจึงขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๗๗ ในคดีนี้ผู้ร้องจึงเป็นบุคคลผู้ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้ โดยผู้ร้องเห็นว่าการละเมิดดังกล่าวเป็นผลจากประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๐๑ และมาตรา ๓๐๕ ที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ กรณีจึงเป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ.๒๕๖๑ มาตรา ๔๔ วรรคหนึ่งและวรรคสอง จึงมีคำสั่งรับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย

ท้ายที่สุดศาลวินิจฉัยว่า

ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๐๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘ โดยกำหนดค่าบังคับให้คำวินิจฉัยของศาลในส่วนที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้มีผลเมื่อพ้นสามร้อยหกสิบวันนับแต่วันที่ศาลมีคำวินิจฉัย

คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๗/๒๕๖๓

นาย ว. อ้างว่าตนเป็นบุตรโดยชอบด้วยกฎหมายของนาย ด. สัญชาติติดตซ์ และนางสาว ส. สัญชาติไทย เกิดที่เมืองคูเทิร์คต์ บิดาและมารดาได้จดทะเบียนสมรส ณ สำนักงานทะเบียนเมืองคูเทิร์คต์ ประเทศเนเธอร์แลนด์ ผู้ร้องเป็นลูกจ้างในสถานบริการแห่งหนึ่งในจังหวัดภูเก็ต ต่อมารัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีนโยบายจัดระเบียบสังคมเข้มงวดกับสถานบริการตามกฎหมาย และมีการเข้าตรวจสถานบริการต่าง ๆ ซึ่งรวมถึงสถานบริการที่ผู้ร้องทำงานอยู่ หลังจากนั้นผู้ร้องต้องเดินทางออกนอกประเทศไทย ต่อมากระทรวงมหาดไทยมีคำสั่งที่ ๑๑๕/๒๕๔๖ ลงวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๔๖ ไม่นุญาตให้ผู้ร้องเข้ามาในราชอาณาจักรไม่ว่ากรณีใด ๆ ทั้งสิ้น เนื่องจากผู้ร้องเป็นบุคคลที่มีพฤติกรรมเป็นที่น่าเชื่อว่าเข้ามาเพื่อการค้าประเวณี การค้าหญิงหรือเด็ก การค้ายาเสพติดให้โทษ การลักลอบหนีภาษีศุลกากรหรือเพื่อประกอบกิจการอื่นที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน เข้าลักษณะเป็นบุคคลต้องห้ามมิให้เข้ามาในราชอาณาจักรตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.๒๕๒๒ มาตรา ๑๒ วรรคหนึ่ง (๘)

ต่อ

เมื่อวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๖๑ นางสาว ส. มารดาผู้ร้องได้ยื่นหนังสือต่อสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองเพื่อขออนุญาตให้ผู้ร้องเดินทางเข้าประเทศไทยเพื่อทำบัตรประจำตัวประชาชนและขอสัญชาติไทย แต่สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองแจ้งว่าไม่อนุญาต

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อศาลจังหวัดกระบี่ เรื่อง ขอสัญชาติไทย และศาลจังหวัดกระบี่มีคำพิพากษาเมื่อวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๑ ว่า กรณีของผู้ร้องเป็นการได้สัญชาติตามหลักสายโลหิต ผู้ร้องต้องไปขอดำเนินการต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเสียก่อน หากถูกโต้แย้งสิทธิก็ขอจะเสนอเรื่องต่อศาลที่มีเขตอำนาจต่อไป จึงยกคำร้องของผู้ร้อง ผู้ร้องอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์พิพากษายืนเมื่อวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๖๑

มานิตย์ จุงปา รัฐธรรมนูญ ฉบับที่ ๒๕๖๔

17

ต่อ

ระหว่างการใช้สิทธิต่อศาลยุติธรรม ผู้ร้องมีหนังสือถึงปลัดกระทรวงมหาดไทย เพื่อขอให้เพิกถอนคำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ ๑๑๕/๒๕๕๖ และอนุญาตให้ผู้ร้องกลับเข้ามาในราชอาณาจักร รวมทั้งมีหนังสือถึงรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยและผู้บัญชาการสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองเพื่อขอให้อนุญาตให้ผู้ร้องกลับเข้ามาในราชอาณาจักร

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินขอให้เพิกถอนคำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ ๑๑๕/๒๕๕๖ ซึ่งผู้ตรวจการแผ่นดินรับคำร้องเมื่อวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๖๒ ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าพ้นระยะเวลาหกสิบวันนับแต่วันที่รับคำร้องจากผู้ร้อง แต่ผู้ตรวจการแผ่นดินยังไม่มีคำวินิจฉัย

มานิตย์ จุงปา รัฐธรรมนูญ ฉบับที่ ๒๕๖๔

18

ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ดังนี้

(๑) คำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ ๑๑๕/๒๕๔๖ ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๙ และเป็น การละเมิดต่อสิทธิและเสรีภาพโดยตรงและได้รับความเดือดร้อนและเสียหายโดยไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ อัน เนื่องมาจากคำสั่งตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐที่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพ และขอให้เพิกถอนคำสั่ง ดังกล่าวในส่วนที่เกี่ยวกับผู้ร้อง

(๒) หนังสือคำสั่งของผู้บัญชาการสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองลงวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๖๑ ที่ ไม่อนุมัติให้บันทึกข้อมูลเพิ่มเติมเพื่ออนุญาตให้ผู้ร้องเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักร ชัดหรือแย้งต่อ รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๙ ขอให้คำสั่งดังกล่าวเป็นโมฆะ

(๓) วินิจฉัยให้ผู้ร้องเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรไทยได้ในฐานะที่เป็นผู้มีสัญชาติไทยโดย การเกิด เพื่อมาเพิ่มชื่อในทะเบียนราษฎรและทำบัตรประจำตัวประชาชนในฐานะที่เป็นคนไทยได้ตาม รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๙

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาในเบื้องต้น คือ ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจรับคำ ร้องนี้ไว้พิจารณาตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ หรือไม่

เห็นว่า ผู้ร้องเป็นบุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ โดยตรงและได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายอันเนื่องมาจากคำสั่งและ การกระทำดังกล่าว ทั้งการละเมิดสิทธิและเสรีภาพนั้นยังคงมีอยู่ กรณีจึง เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของ ศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ.๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง จึงมีคำสั่งรับคำร้องไว้ พิจารณาวินิจฉัย

ท้ายสุดศาลเห็นว่า

การเนรเทศบุคคลสัญชาติไทยออกนอก
ราชอาณาจักรหรือห้ามมิให้ผู้มีสัญชาติไทยเข้ามาใน
ราชอาณาจักร จะกระทำมิได้ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา
๓๙ วรรคหนึ่ง

การยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ โดยตรงตามมาตรา ๒๑๓ จำแนกได้เป็น ๒ กรณี

กรณีแรก บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพอันเนื่องมาจากการ
กระทำที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญเป็นผู้ยื่น (พรป.วิ.ศาลรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๔๖ ประกอบมาตรา ๔๗)

กรณีที่สอง บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพอันเนื่องมาจากการ
กระทำที่เป็นผลมาจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อ
รัฐธรรมนูญเป็นผู้ยื่น (พรป.วิ.ศาลรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๘ ประกอบมาตรา
๔๗)

กรณีแรก

บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพอันเนื่องมาจากการกระทำที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญเป็นผู้ยื่น (พรป.วิ. ศาลรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ ประกอบมาตรา ๔๗)

หลักเกณฑ์กรณีแรก

บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพอันเนื่องมาจากการกระทำที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญเป็นผู้ยื่น

1. ผู้ร้องต้องเป็นบุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพอันเกิดจากการกระทำของหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานซึ่งใช้อำนาจรัฐ (มาตรา ๔๗ วรรคหนึ่ง)
2. การละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้นต้องเกิดจากการกระทำของหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานซึ่งใช้อำนาจรัฐ (มาตรา ๔๗ วรรคหนึ่ง)
3. ต้องมิใช่เป็นกรณีอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

ต่อ

- (๑) การกระทำของรัฐบาล
- (๒) รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้ว
- (๓) กฎหมายบัญญัติขั้นตอนและวิธีการไว้เป็นการเฉพาะ และยังมีได้ดำเนินการตามขั้นตอนหรือวิธีการนั้นครบถ้วน
- (๔) เรื่องที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลอื่น หรือเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดแล้ว
- (๕) การกระทำของคณะกรรมการตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๙๒
- (๖) การกระทำที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม คณะกรรมการตุลาการศาลปกครอง คณะกรรมการตุลาการทหาร รวมถึงการดำเนินการเกี่ยวกับวินัยทหาร

ต่อ

4. ต้องระบุงการกระทำที่อ้างว่าเป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของตนโดยตรงให้ชัดเจนว่าเป็นการกระทำใด และละเมิดต่อสิทธิหรือเสรีภาพของตนอย่างไร (มาตรา ๔๖ วรรคสอง) ดังนั้น จะไปอ้างว่าบุคคลอื่นถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพแล้วมายื่นคำร้องไม่ได้
5. คำร้องต้องเป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัย (มาตรา ๔๖ วรรคสาม)
6. ต้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินภายใน ๙๐ วันนับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพดังกล่าว เว้นแต่การละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้นยังคงมีอยู่ ก็สามารถยื่นคำร้องได้ตราบเท่าที่การละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้นยังคงมีอยู่ ทั้งนี้ ผู้ร้องจะต้องยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายใน ๙๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับความเห็นของผู้ตรวจการแผ่นดิน หรือวันที่พ้นกำหนดเวลาที่ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายใน ๖๐ วันนับแต่ได้รับคำร้องจากผู้ร้อง (มาตรา ๔๘)

แนวคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ ตาม พรป.วิ.ศาลรัฐธรรมนูญ
ซึ่งมีผลใช้บังคับเมื่อ ๓ มีนาคม ๒๕๖๑ เป็นต้นมา ไม่รับคำร้องเป็น
ส่วนใหญ่

กรณีแรก

บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพอันเนื่องมาจากการกระทำที่ขัด
หรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญเป็นผู้ยื่น

มาติเย่ จุงปา รัฐธรรมนูญ ฉบับที่ ๒๕๖๔

27

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่ ๓๑/๒๕๖๑

ไม่ปรากฏว่าการกระทำใดของหน่วยงานรัฐขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ศาลก็ไม่รับ

ศาลเห็นว่ากรณีที่ผู้ร้องทั้งสามกล่าวอ้างว่าการกระทำของสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคเป็นเหตุให้ผู้ร้อง ทั้งสามได้รับความเสียหายเนื่องจากทำให้บริษัท ประชุมพร จำกัด ไม่จดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์บ้านและที่ดินให้แก่ผู้ร้องทั้งสาม และขอให้ศาลรัฐธรรมนูญส่งหลักฐานของผู้ร้อง ทั้งสามตามคำร้องนี้เสนอต่อศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบกลาง ในคดีหมายเลขดาที่ อท. ๙๐/ ๒๕๕๙ คดีหมายเลขแดงที่ อท. ๒๖๖/๒๕๖๐ เพื่อให้ความเป็นธรรมแก่ผู้ร้องทั้งสาม โดยข้อเท็จจริงตาม คำร้องไม่ปรากฏว่ามีการกระทำใดของสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคละเมิดสิทธิหรือ เสรีภาพตามรัฐธรรมนูญของผู้ร้องทั้งสามและมีได้ขอให้วินิจฉัยว่าการกระทำนั้นขัดหรือแย้งต่อ รัฐธรรมนูญหรือไม่ ตามหลักเกณฑ์ของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ ผู้ร้อง ทั้งสามจึงไม่อาจยื่น คำร้องดังกล่าวโดยอาศัยช่องทางตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

มาติเย่ จุงปา รัฐธรรมนูญ ฉบับที่ ๒๕๖๔

28

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่ ๓๘/๒๕๖๑

(๑) ไม่ปรากฏว่ามีกระทำได้ของรัฐละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพ (๒) ต้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน (๒) ยื่นคำร้องเพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญแปลความตัวบท ศาลไม่รับคำร้อง

ศาลเห็นว่ากรณีที่ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่าการที่ผู้ร้องดำเนินธุรกิจในรูปแบบการจัดตั้งบริษัทร่วมทุนเสาโทรคมนาคม โดยการจะนาเสาที่มีอยู่ออกให้ผู้ประกอบการเช่าหรือใช้พื้นที่บนเสาของบริษัทร่วมทุน ของผู้ร้องถือเป็นการดำเนินกิจการที่เป็นโครงสร้างหรือโครงข่ายขั้นพื้นฐานของกิจการสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานของรัฐอันจำเป็นต่อการดำรงชีวิตของประชาชนหรือเพื่อความมั่นคงของรัฐที่รัฐจะกระทำด้วยประการใด ให้ตกเป็นกรรมสิทธิ์ของเอกชนหรือทำให้รัฐเป็นเจ้าของน้อยกว่าร้อยละห้าสิบเอ็ดมิได้ ตามที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๖ วรรคสองบัญญัติหรือไม่ และมีคำขอเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๖ ว่าผู้ร้องอยู่ในฐานะเป็นรัฐที่จัดหรือดำเนินการให้มีสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตของประชาชนอย่างทั่วถึงหรือไม่ และกรณีที่จะเป็นการดำเนินการตามมาตรา ๕๖ วรรคสองได้ จะต้องเป็นกรณีตามมาตรา ๕๖ วรรคหนึ่งก่อนหรือไม่ คำว่า “รัฐ” หมายถึงหน่วยงานใด ผู้ร้องควรมีสัดส่วนการถือหุ้นอย่างไร และการถือหุ้นของรัฐต้องเป็นหน่วยงานเดียวหรือหลายหน่วยงาน การบริหารจัดการบริษัท การกำหนดข้อบังคับ และสัดส่วนกรรมการต้องพิจารณาสัดส่วนการถือหุ้น หรือมีข้อจำกัดประการใด หรือไม่

ต่อ

ซึ่งการยื่นคำร้องเพื่อมี คำวินิจฉัยว่าการกระทำขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ นั้น ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของ ศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ เมื่อข้อเท็จจริงไม่ปรากฏว่ามีกระทำได้อันเป็นการละเมิดสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญของผู้ร้อง ทั้งผู้ร้องไม่ได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน ผู้ร้องเพียงยื่นคำร้องให้ศาลรัฐธรรมนูญแปลความหรืออธิบายความหมายของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๖ เพื่อให้ผู้ร้องดำเนินกิจการธุรกิจในรูปแบบการจัดตั้งบริษัทร่วมทุนเสาโทรคมนาคมโดยชอบด้วยรัฐธรรมนูญเท่านั้น กรณีจึงไม่ต้องด้วยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง ดังนั้น ผู้ร้องจึงไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่ ๓๕/๒๕๖๑

ผู้ร้องมิได้เป็นผู้ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพ ที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้โดยตรงและได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหาย โดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้ อันเนื่องจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้น จึงเป็นกรณีที่ไม่อาจใช้สิทธิยื่นคำร้องได้

ศาลเห็นว่ากรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าได้รับความเดือดร้อนจากการที่การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ได้มีหนังสือ ลับ ที่ กฟผ. ๙๓๑๑๓๖/๙๓๘๐๒ (๑๔๘๙) ลงวันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ จัดส่งสำเนาเอกสารการต่ออายุสัญญาเช่าและยืนยันราคาค่าเช่ารถยนต์ ลงวันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๕๘ ให้แก่ผู้ร้อง และประวัติของอัยการสูงสุดยังไม่ตรงกับความเป็นจริงนั้น เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าผู้ร้องมิได้เป็นผู้ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพ ที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้โดยตรงและได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหาย โดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้ อันเนื่องจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้น จึงเป็นกรณีที่ ไม่อาจใช้สิทธิยื่นคำร้องได้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่ ๔๐/๒๕๖๑

อ้างเพียงว่าประชาชนไม่ได้รับความเป็นธรรมจากบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญเท่านั้น ยังไม่ปรากฏว่า มีการกระทำใดอันเป็นการละเมิดสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญของผู้ร้อง ไม่รับ

ศาลเห็นว่ากรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าประชาชนไม่ได้รับความเป็นธรรมจากบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ เนื่องจากมีบทบัญญัติ ที่บิดเบือนอำนาจอธิปไตยอันเป็นของปวงชนชาวไทย จำกัดสิทธิและเสรีภาพทางการเมืองของประชาชน ไม่สอดคล้องกับจารีตประเพณีการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และตราขึ้นโดยฝ่าฝืนรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ซึ่งการยื่นคำร้องเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยว่าการกระทำขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ นั้น

ต่อ

ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย วิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ เมื่อข้อเท็จจริงตามคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้อง กล่าวอ้างเพียงว่า ประชาชนไม่ได้รับความเป็นธรรมจากบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญเท่านั้น ยังไม่ปรากฏว่า มีการกระทำใดอันเป็นการละเมิดสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญของผู้ร้อง ทั้งผู้ร้องไม่ได้ยื่นคำร้อง ต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน กรณีจึงไม่ต้องด้วยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ ดังนั้น ผู้ร้องจึงไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่ ๔๕/๒๕๖๑

เรื่องที่อยู่ระหว่างการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลอื่น หรือเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดแล้ว ยื่นคำร้องตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญไม่ได้ตามมาตรา ๒๑๓

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้บัญญัติให้ผู้ที่จะยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญได้นั้นจะต้องเป็นบุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญรับรองคุ้มครองไว้เท่านั้น โดยให้หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการยื่นคำร้องเป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ ได้กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขไว้ว่า ผู้ร้องต้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน และมาตรา ๔๗ (๔) ได้กำหนดให้การที่จะยื่นคำร้องตามมาตรา ๔๖ ต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยเกี่ยวกับการกระทำที่เป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพได้นั้น ต้องมีใช่เรื่องที่อยู่ระหว่างการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลอื่น หรือเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดแล้ว เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าจำเลยที่ ๑ และที่ ๕ ได้ยื่นคำโต้แย้งต่อศาลอาญาเพื่อส่งเรื่องมายังศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยและศาลอาญาส่งคำโต้แย้งดังกล่าวให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย กรณีจึงไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๗ (๔) อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีคำสั่งไม่รับหนังสือของศาลอาญาไว้พิจารณาวินิจฉัย

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่ ๕๓/๒๕๖๑

ไม่ปรากฏว่ามีกรกระทำใดอันเป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญของผู้ร้อง ก็ร้องตรงตามมาตรา ๒๑๓ ไม่ได้

ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยเกี่ยวกับคดีปกครองของผู้ร้องว่า ผู้ร้องมีสถานะเป็นลูกจ้างรัฐวิสาหกิจหรือไม่ และศาลปกครองสูงสุดบังคับใช้กฎหมายในขณะที่ยื่นคำร้องทำความผิดและใช้กฎหมายในส่วนที่เป็นคุณแก่ผู้กระทำความผิดหรือไม่ เห็นว่า การยื่นคำร้องเพื่อมีคำวินิจฉัยว่าการกระทำใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ นั้น ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ.๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๗ เมื่อข้อเท็จจริงตามคำร้องไม่ปรากฏว่ามีกรกระทำใดอันเป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญของผู้ร้อง แต่เป็นเพียงการขอให้ศาลรัฐธรรมนูญตอบข้อสงสัยเกี่ยวกับสถานะของผู้ร้องเพื่อนำไปใช้กับผู้ทำงานในรัฐวิสาหกิจทั้ง ๕๖ แห่ง และตอบข้อสงสัยเกี่ยวกับการพิจารณาคดีของศาลปกครองสูงสุด ซึ่งมีลักษณะเป็นการหารือเท่านั้น ประกอบกับผู้ร้องมิได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน กรณีจึงไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ.๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ ผู้ร้องจึงไม่อาจยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

มานิตย์ จุฬา รัฐธรรมนูญ ฉบับที่ ๒๕๖๑

35

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่ ๒๐/๒๕๖๒

ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าการกระทำของการรถไฟแห่งประเทศไทยซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานซึ่งใช้อำนาจอรัฐที่มีฐานะเป็นรัฐวิสาหกิจจัดตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติการรถไฟแห่งประเทศไทย พ.ศ.๒๕๙๔ อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม และเป็นหน่วยงานทางปกครองตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ.๒๕๔๒ มาตรา ๓ ในการดำเนินการตามโครงการสรรหาเอกชนเพื่อร่วมลงทุนเป็นผู้ประกอบการสถานีบรรจและแยกสินค้ากล่อง (ไอซีดี) ที่ลาดกระบัง เกี่ยวกับการกำหนดคุณสมบัติผู้ที่จะยื่นข้อเสนอร่วมลงทุนไม่ชอบด้วยกฎหมาย จนเป็นเหตุทำให้บริษัท ทิฟฟ้า ไอซีดี จำกัด ไม่สามารถยื่นข้อเสนอร่วมลงทุนและประกอบการตามสัญญาสัมปทานต่อไปได้ อีกทั้งมิได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียและประชาชนและชุมชนที่เกี่ยวข้อง

มานิตย์ จุฬา รัฐธรรมนูญ ฉบับที่ ๒๕๖๑

36

ต่อ

- และมีได้ดำเนินการให้มีการเยียวยาความเดือดร้อนหรือเสียหายให้แก่ผู้ร้องที่ ๑ กับคณะที่ได้รับผลกระทบ เป็นการกระทำที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๘ วรรคหนึ่งและวรรคสามนั้น เป็นกรณีการโต้แย้งเกี่ยวกับการกระทำของหน่วยงานทางปกครองหรือหน่วยงานของรัฐกระทำการไม่ชอบด้วยกฎหมาย อันเป็นคดีพิพาทที่อยู่ในอำนาจของศาลปกครอง ซึ่งรัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้ว จึงเป็นกรณีต้องห้ามตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ.๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ผู้ร้องจึงไม่อาจยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่ ๔๔/๒๕๖๓

ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าการกระทำของสภานิติบัญญัติแห่งชาติและประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ในการตรากฎหมายให้ใช้เงินภาษีที่มาจากชาวพุทธสร้างมัสยิดในศาสนาอิสลามและการจ่ายเงินเดือนให้แก่โต๊ะอิหม่าม ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ และมาตรา ๗๗ แม้ผู้ร้องได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง อันทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญก็ตาม แต่เมื่อไม่ปรากฏว่าผู้ร้องเป็นบุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญโดยตรงจากการกระทำใด คงเป็นเพียงการแสดงความคิดเห็นที่ไม่เห็นด้วยกับการกระทำของผู้ถูกร้องทั้งสองซึ่งใช้ดุลพินิจในการตรากฎหมาย ไม่เข้าหลักเกณฑ์ พ.ร.ป.วิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ จึงไม่อาจยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่ ๒๑/๒๕๖๔
คดีอยู่ระหว่างการพิจารณาคดีของศาล ยื่นคำร้องไม่ได้

ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าการใช้อำนาจสอบสวนของพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ และการสั่งฟ้องของพนักงานอัยการที่ฟ้องผู้ร้องต่อศาลอาญาในฐานความผิดต่าง ๆ ขัดรัฐธรรมนูญมาตรา ๓ วรรคสอง ฯลฯ แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและมีการแจ้งผลให้ยุติเรื่อง อันทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ แต่ข้อเท็จจริงปรากฏว่าคดีดังกล่าวอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลอาญา จึงเป็นเรื่องที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาคดีของศาลอื่นตาม พ.ร.บ. วิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญฯ มาตรา ๔๗ (๔) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม ไม่ให้รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องจึงไม่อาจยื่นคำร้องต่อดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

มานิตย์ จุงปา รัฐธรรมนูญ ฉบับฯ ๒๕๖๔

39

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่ ๒๒/๒๕๖๔

ผู้แจ้งความในความผิดอาญาแผ่นดิน ที่ไม่ใช่ผู้เสียหายไม่ใช่ผู้ถูกละเมิดสิทธิและเสรีภาพ

ผู้ร้องได้รับแจ้งว่ามีการตีมีสุมราในสถานที่ราชการ จึงร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนให้ดำเนินคดีอาญาในข้อหาตีมีสุมราในสถานที่ราชการ พนักงานอัยการฟ้องผู้ต้องหาต่อศาลแขวงอุตรธานี ผู้ร้องขอเข้าเป็นโจทก์ร่วม แต่ไม่ได้รับอนุญาต ต่อมาศาลแขวงยกฟ้องจำเลย พนักงานอัยการอุทธรณ์ต่อศาลอุทธรณ์ภาค ๔ ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน ผู้ร้องเห็นว่า ผู้ถูกร้อง (ศาลแขวงและศาลอุทธรณ์) พิพากษาคดีโดยไม่ได้พิจารณายานหลักฐานทั้งหมดฯ ขัดต่อหลักนิติธรรม ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ วรรคสอง และมาตรา ๑๘๘ วรรคสอง

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน ผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลยุติเรื่อง เนื่องจากเป็นเรื่องเกี่ยวกับการพิจารณาคดี ผู้ร้องจึงร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ว่า ผู้ถูกร้องทั้งสองพิพากษาคดีขัดแย้งต่อพยานหลักฐาน เป็นการกระทำไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ฯลฯ

ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งว่า ผู้ร้องมิได้เป็นผู้เสียหายในคดีนี้ที่ได้รับผลกระทบจากการพิพากษาคดีของผู้ถูกร้องทั้งสอง กรณีเป็นเพียงความเห็นของผู้ร้อง ผู้ร้องไม่ใช่บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงฯ จึงไม่อาจยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญฯ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง

มานิตย์ จุงปา รัฐธรรมนูญ ฉบับฯ ๒๕๖๔

40

กรณีที่สอง

บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพอันเนื่องมาจากการกระทำที่เป็นผลมาจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญเป็นผู้ยื่น (พรป.วิ.ศาลรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๘ ประกอบมาตรา ๔๗)

หลักเกณฑ์กรณีที่สอง

บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพอันเนื่องมาจากการกระทำที่เป็นผลมาจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ

1. ผู้ร้องต้องเป็นบุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้ให้เป็นผลมาจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ (มาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง)
2. ต้องเป็นการกระทำที่ละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพอันเกิดจากการกระทำของหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานซึ่งใช้อำนาจรัฐ (มาตรา ๔๗ วรรคหนึ่ง)
3. ต้องไม่ใช่กรณีอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

ต่อ

- (๑) การกระทำของรัฐบาล
- (๒) รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้ว
- (๓) กฎหมายบัญญัติขั้นตอนและวิธีการไว้เป็นการเฉพาะ และยังมีได้ดำเนินการตามขั้นตอนหรือวิธีการนั้นครบถ้วน
- (๔) เรื่องที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลอื่น หรือเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดแล้ว
- (๕) การกระทำของคณะกรรมการตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๙๒
- (๖) การกระทำที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม คณะกรรมการตุลาการศาลปกครอง คณะกรรมการตุลาการทหาร รวมถึงการดำเนินการเกี่ยวกับวินัยทหาร

ต่อ

4. ต้องระบุการกระทำที่อ้างว่าเป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของตนโดยตรงให้ชัดเจนว่าเป็นการกระทำใด และละเมิดต่อสิทธิหรือเสรีภาพของตนอย่างไร (มาตรา ๔๖ วรรคสอง)
5. คำร้องต้องเป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัย (มาตรา ๔๖ วรรคสาม)
6. ต้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน (ไม่มีกำหนดระยะเวลา) และผู้ร้องจะมีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเมื่อผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ หรือเมื่อพ้นกำหนดเวลา ๖๐ วันนับแต่วันที่ผู้ตรวจการแผ่นดินรับคำร้องจากผู้ร้อง (ไม่มีกำหนดระยะเวลาที่ต้องยื่นต่อศาลรัฐธรรมนูญ) (มาตรา ๔๘ วรรคหนึ่งและวรรคสอง)

แนวคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ ตาม พรป.วิ.ศาลรัฐธรรมนูญ
ซึ่งมีผลใช้บังคับเมื่อ ๓ มีนาคม ๒๕๖๑ เป็นต้นมา ไม่รับคำร้องเป็นส่วนใหญ่

กรณีที่สอง
บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพอันเนื่องมาจากการกระทำที่เป็น
ผลมาจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่ ๒๗/๒๕๖๑

ศาลเห็นว่ากรณีที่ผู้ร้องทั้งเจ็ดกล่าวอ้างว่าตนถูกละเมิดสิทธิและเสรีภาพอันเนื่องมาจากการ
บังคับใช้พระราชบัญญัติปีโตรเลียม พ.ศ. ๒๕๑๔ มาตรา ๑๕ มาตรา ๑๖ (๓) มาตรา ๒๘ และมาตรา ๗๖
และพระราชบัญญัติภาษีเงินได้ปีโตรเลียม พ.ศ. ๒๕๑๔ มาตรา ๒๔ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๖๕
ฉ มาตรา ๖๕ สัตต มาตรา ๖๕ จตุวีสติ จึงขอให้พิจารณาวินิจฉัยว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวขัด
หรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ วรรคสอง มาตรา ๔๓ มาตรา ๕๒ มาตรา ๕๖ มาตรา ๖๓ มาตรา ๗๖
มาตรา ๗๘ และมาตรา ๑๖๔ นั้น เห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องทั้งเจ็ดเพียงแต่
แสดงความเห็นว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่เท่านั้น ยัง
ไม่ปรากฏว่ามีกรกระทำใดที่เป็นกรละเมิดเข้าไปในขอบเขตของสิทธิผู้ร้องทั้งเจ็ดเช่นว่านั้น
โดยปราศจากอำนาจหรือโดยไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายแต่อย่างใด จึงเป็นกรณีที่ไม
อาจใช้สิทธิยื่นคำร้องได้ตามมาตรา ๔๔

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่ ๓๒/๒๕๖๑

ศาลเห็นว่ากรณีที่ผู้ร้องขอให้พิจารณาวินิจฉัยว่าพระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๑๕ มาตรา ๑๘ มาตรา ๒๕ มาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง (๑) และมาตรา ๔๗ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘ มาตรา ๙ มาตรา ๑๕๘ มาตรา ๑๗๖ มาตรา ๑๗๗ มาตรา ๑๗๘ และมาตรา ๑๘๐ อันเป็นกรณีขอให้ศาลตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ นั้น ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าผู้ร้องยังมีได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน ประกอบกับข้อเท็จจริงตามคำร้องยังไม่ปรากฏว่ามีการกระทำใดที่เป็นผลมาจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายอันเป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้องที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองแต่อย่างใด จึงไม่ต้องด้วยมาตรา ๔๘ ดังนั้น ผู้ร้องจึงไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

มาติศย์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ๒๕๖๑

47

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่ ๓๓/๒๕๖๑

ศาลเห็นว่า ผู้ร้องเป็นผู้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ สังกัดภาควิชาสังคมวิทยา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ซึ่งเป็นตำแหน่งทางวิชาการตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยบูรพา พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๕๕ โดยไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่าผู้ร้องเป็นผู้ดำรงตำแหน่งหนึ่งตำแหน่งใดตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยบูรพา พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๗๔ และมาตรา ๗๗ ผู้ร้องจึงมิใช่ผู้ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้อันเนื่องมาจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายมาตราดังกล่าว จึงเป็นกรณีที่ไม้อาจใช้สิทธิยื่นคำร้องได้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง ดังนั้น ผู้ร้องจึงไม่อาจยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

มาติศย์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ๒๕๖๑

48

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่ ๔๕-๕๐/๒๕๖๓

หากการกระทำที่ละเมิดสิทธิเกิดจาก “กฎ” ไม่ใช่ “บทบัญญัติแห่งกฎหมาย” ที่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพ ก็ไม่รับคำร้อง

คำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องขอให้พิจารณาวินิจฉัยว่า ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง หลักเกณฑ์การแต่งตั้งและโยกย้ายข้าราชการตำรวจตามหลักอาวุโส ลงวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๐ วรรคสาม แม้ผู้ร้องทั้งสองจะยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง อันทำให้ผู้ร้องทั้งสองมีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม แต่เมื่อเป็นการขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีดังกล่าว ซึ่งมีลักษณะเป็นกฎ มิได้มีสถานะเป็น “บทบัญญัติแห่งกฎหมาย” ตามความหมายของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญฯ มาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง ดังนั้น ผู้ร้องจึงไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่ ๒๐/๒๕๖๔

การร้องตามมาตรา ๔๘ ต้องเป็นกรณีที่สิทธิและเสรีภาพถูกละเมิดโดย “กฎหมาย” (กฎหมายที่ตราขึ้นโดยองค์กรนิติบัญญัติหรือเทียบเท่า)

ผู้ร้องต้องคำพิพากษาและถูกจำคุกอยู่ ร้องว่าถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพจากการบังคับใช้พระราชกฤษฎีกาพระราชอภัยโทษฯ พ.ศ.๒๕๖๓ มาตรา ๓ เนื่องจากมีการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม ขัดต่อหลักความเสมอภาค ฯลฯ ซึ่งเป็นการยื่นตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ แม้ผู้ร้องจะยื่นต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและมีการยุติเรื่อง อันทำให้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ แต่เป็นการโต้แย้งเนื้อหาพระราชกฤษฎีกาว่าขัดต่อหลักความเสมอภาคตามรัฐธรรมนูญ พระราชกฤษฎีกาไม่ได้มีสถานะเป็น “บทบัญญัติแห่งกฎหมาย” ตามความหมายของ พ.ร.บ.วิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญฯ มาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง ดังนั้น จึงไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

กรณีที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนด
กระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการ
เฉพาะแล้ว จึงยื่นตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญไม่ได้

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาล
รัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒)

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่ ๓๖/๒๕๖๑ และ ๔๔/๒๕๖๑

กรณีการขอให้ศาลรัฐธรรมนูญตรวจสอบความชอบด้วย
รัฐธรรมนูญของบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ประกาศใช้บังคับแล้ว
ซึ่งรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐ ได้กำหนดการใช้สิทธิในการยื่นคำร้องไว้
เป็นการเฉพาะแล้วโดยการใช้สิทธิทางศาลตามมาตรา ๒๑๒ และ
การใช้สิทธิทางผู้ตรวจการแผ่นดินตามมาตรา ๒๓๑ (๑) จึงใช้สิทธิ
ยื่นตรงตามมาตรา ๒๑๓ ไม่ได้

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่ ๒๗/๒๕๖๑, ๓๓/๒๕๖๑, ๓๔/๒๕๖๑ และ ๓๖/
๒๕๖๑

กรณีการขอให้ศาลรัฐธรรมนูญตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของร่างกฎหมายหรือการโต้แย้งกระบวนการตรากฎหมาย ซึ่งรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐ มาตรา ๑๓๒ มาตรา ๑๔๘ ประกอบมาตรา ๒๖๓ ได้บัญญัติกระบวนการร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้ว จึงร้องตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญไม่ได้

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่ ๒๕/๒๕๖๑, ๒๗/๒๕๖๑, ๓๓/๒๕๖๑ และ ๓๕/๒๕๖๑

กรณีการขอให้ตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหรือคำสั่งทางปกครอง หรือเป็นกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ล่าช้าเกินสมควร ที่ผู้ร้องสามารถใช้สิทธิอุทธรณ์หรือฟ้องร้องไปยังองค์การตุลาการที่มีเขตอำนาจ หรืออาจดำเนินการตามที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายอื่นบัญญัติไว้ จึงร้องตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญไม่ได้

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่ ๒๒/๒๕๖๑, ๒๓/๒๕๖๑, ๒๘/๒๕๖๑, ๒๙/๒๕๖๑,
๓๕/๒๕๖๑ และ ๔๓/๒๕๖๑

กรณีเป็นเรื่องที่อยู่ในระหว่างการพิจารณา
พิพากษาคดีของศาลอื่น หรือเรื่องที่ศาลอื่นมีคำ
พิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดแล้ว จึงร้องตรงต่อศาล
รัฐธรรมนูญไม่ได้

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่ ๔๖/๒๕๖๓

ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าผู้ถูกร้อง (เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดเชียงราย) ออกโฉนดที่ดินให้แก่นาย
บ. โดยไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการออกโฉนดที่ดิน และเป็นการใช้ดุลพินิจกระทำ
การหรือละเว้นกระทำการอันเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗ การกระทำ
ดังกล่าวจึงขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ วรรคสอง มาตรา ๔ ฯลฯ แม้ผู้ร้องจะยื่นต่อ
ผู้ตรวจการแผ่นดิน และผู้ตรวจการแผ่นดินสั่งให้ยุติเรื่อง อันทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อ
ศาลรัฐธรรมนูญได้ แต่**เมื่อเป็นการอ้างว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่
ผู้ร้องขอที่จะใช้สิทธิตามกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ทางแพ่ง หรือทางปกครองได้
เป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือ
ผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะตาม พ.ร.ป.วิธีพิจารณาของศาล
รัฐธรรมนูญฯ มาตรา ๔๗ (๓) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้อง
ไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องตามมาตรา ๒๑๓ ได้**

กรณีคำร้องไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัย

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคสาม หรือมาตรา ๔๘ วรรคสี่ ประกอบมาตรา ๔๖ วรรคสาม

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่ ๓๕/๒๕๖๑

ศาลเห็นว่ากรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างมาในคำร้องล้วนเป็นข้อเท็จจริงที่ไม่ปรากฏว่าผู้ร้องเป็นผู้ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพ ที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้โดยตรงและได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหาย โดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้อันเนื่องจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้น นอกจากนี้ การที่ผู้ร้องได้ยื่นคำร้อง ต่อศาลรัฐธรรมนูญหลายครั้ง โดยมีมูลคดีมาจากการที่ผู้ร้องต้องการตรวจสอบบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งอัยการสูงสุดด้วยเหตุส่วนตัว ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำสั่งไม่รับไว้พิจารณาวินิจฉัยทุกคำร้อง เนื่องจากไม่ต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ คำร้องของผู้ร้องที่ยื่นต่อศาลรัฐธรรมนูญโดยอาศัยมูลคดีดังกล่าวจึงไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคสาม ผู้ร้องจึงไม่อาจยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่ ๔๑/๒๕๖๑ และ ๔๒/๒๕๖๑

ศาลเห็นว่าการที่ผู้ร้องได้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญหลายครั้ง โดยมีมูลคดีมาจากการที่ผู้ร้องต้องการตรวจสอบบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งอัยการสูงสุดด้วยเหตุส่วนตัว ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำสั่งไม่รับไว้พิจารณาวินิจฉัยทุกคำร้อง เนื่องจากไม่ต้องด้วยรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๑๓ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ คำร้องของผู้ร้องที่ยื่นต่อศาลรัฐธรรมนูญโดยอาศัยมูลคดีนี้จึงไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคสาม กรณีจึงไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัยได้

หนังสืออ่านประกอบการเรียน

ช่องทางในการติดต่อซักถามเนื้อหาบทเรียนกฎหมายรัฐธรรมนูญ ภาคคำ เนติ
บัณฑิตไทย ในยามเรียน “ออนไลน์” ทดแทนการถามหลังเลิกบรรยาย

ใช้คำสืบค้นในกูเกิ้ล “Facebook page กฎหมาย
รัฐธรรมนูญ (มานิตย์ จุมปา)”
เพื่อเข้าสู่ page “กฎหมายรัฐธรรมนูญ (มานิตย์ จุมปา)”